საგაზეთო ჩანართს გამოსცემს ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირი „ინტელექტი“.

მიგრანტი

№5 / 2015

მიგრანტი ქალები ქოზულეთიდან

„გვინდა ვიყოთ საქართველოში და ჩვენს ბინაში ქირის გარეშე ვიცხოვროთ“

ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირი „ინტელექტი“ პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ფარგლებში მიგრანტი ქალბატონების მდგომარეობის გაუმჯობესებას – შრომითი მიგრანტების სამშობლოში დაბრუნების ხელშეწყობას და ეკომიგრანტების მატერიალური მდგომარეობის გაუმჯობესებას ისახავს მიზნად. „ინტელექტი“ ეკოლოგიურ და შრომით მიგრანტ ქალბატონებს (და არა მარტო მათ) სთავაზობს პროფესიულ გადამზადებას, ახალი პროფესიის დაუფლებას და მცირე ბიზნესის დაფინანსებას.

აქტიური საინფორმაციო კამპანიის შემდეგ ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირ „ინტელექტში“ პროფესიის დასაუფლებლად და კვალიფიკაციის ასამაღლებლად 100-მდე განაცხადი შევიდა, მათ შორის 23 განაცხადი ქოზულეთის მუნიციპალიტეტიდან.

11 ქოზულეთელი მიგრანტი ქალბატონი გამოთქვამს სურვილს, რომ ახალ პროფესიას დაეუფლოს, ან არსებული გაუუმჯობესოს. მათი არჩევანი სტილისტის, კონდიტერის და მზარეულის პროფესიებზე შეჩერდა. სტილისტების პირველი ჯგუფი სწავლას ქოზულეთის პროფესიულ კოლეჯ „ახალ ტალღაში“ უკვე შეუდგა. ისინი შეისწავლიან ვიზაჟს, მაკიაჟს, ვარცხნილობას (ქალის, მამაკაცის), სახის მოდელირებას, დავარცხნას, დასწორებას, დახვევას, ქოლორისტიკას, თმის ღებვას, თმის შეჭრას... თითოეულ პროცედურას მანეკენებზე გამოცდიან და მერე რეალურად განახორციელებენ. „სტილისტობას“ მიგრანტ ქალბატონებს თამარ ემირიძე შეასწავლის, ის 2013 წლის საქართველოს საუკეთესო სტილისტია. როგორც თამარმა აღნიშნა „სტილისტის პროფესიის დასაუფლებლად მსურველებს სამი თვე დასჭირდებათ. მეცადინეობა საჭირო ინვენტარით აღჭურვილ კაბინეტში ჩაუტარდებათ. პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს მანეკენების გამოყენებით დახვეწენ და მხოლოდ ამის შემდეგ გადავალთ ადამიანების თმის შეჭრაზე. თუ თმის შეჭრის ხუთი მცდელობიდან ერთიც არ გამოუვა მოსწავლეს, უნდა მიხვდეს, რომ ეს მისი სფერო არ არის და პროფილი უნდა შეიცვალოს.“

ვინ არიან ქოზულეთელი მიგრანტი ქალბატონები? რა პირობებში უხდებოდათ ემიგრაციაში ყოფნის დროს მუშაობა და ოჯახის შენახვა? რა მიზნები და გეგმები აქვთ მომავალში?

ეთერ ირემაძე თურქეთის რესპუბლიკაში ქალაქ იზმირში ოჯახში დამხმარედ მუშაობდა. 6 წლის უკან იგი იძულებით წავიდა, რათა ოჯახის ვალები გადაეხადა. სამსახური რძალმა აპოვნინა. თურქული ენის არცოდნამ თავდაპირველად ბარიერი შეუქმნა დასმაქმებელთან ურთიერთობაში, მაგრამ ეს პრობლემა მალე მოაგვარა: სამ თვეში დაიწყო თურქულად ლაპარაკი. „როცა ქართულად ხმის გამცემი არ გყავს, გონებას ძაბავ და ენასაც სწავლობ. ჩემი ოჯახის – შვილების დატოვება ძალიან გამიჭირდა, მაგრამ იმ დროს სხვა გამოსავალი არ არსებობდა. დისასხლისობა ჩემთვის უცნო არ იყო. გამიმართალა და კარგი ოჯახი შემხვდა, ალბათ ამიტომაც არ გამიჭირდა უცხო ქვეყანაში, უცხო ადამიანებთან შეგუება,“ – ამბობს ის.

ქალბატონმა ეთერმა შეძლო ექვს თვეში მასთან ერთად სამუშაოდ წაეყვანა მეუღლე და შვილიც. მეუღლე მძღოლად დასაქმდა იმავე ოჯახში, შვილი – ძიძად. თითოეულის ანაზღაურება 700 ამერიკული დოლარი იყო. ერთობლივმა მუშაობამ შედეგი გამოიღო - ვალები გადაიხადეს და ახლა საკუთარ ოჯახზე ზრუნავენ. ოჯახმა შეძლო დამსაქმებლისგან სამუშაო ვიზა მიეღო, მაგრამ ემიგრაციაში დაბრუნებას აღარ აპირებენ. ისინი „ინტელექტის“ მიერ გახხორციელებულ პროექტში „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ჩაერთნენ და გეგმავენ მშობლიურ ქობულეთში დამკვიდრდნენ: „სხვათა შორის, ჩვენ ერთი თვით ჩამოვედით და უკან ვაპირებდით წასვლას. „ინტელექტის“ შემოთავაზების შემდეგ გადავიფიქრეთ. ჩემმა მეუღლემ ბიზნესიდეაც შეიმუშავა, სწრაფი კვების ობიექტის გახსნა გვინდა ქობულეთში. ვიმედოვნებ, გრანტსაც მივიღებთ და აღარასოდეს ვიფიქრებთ მიგრაციაზე! მიხარია, რომ მთელი ოჯახი ერთად ვართ (სამი შვილი მყავს) და ვიმედოვნებ, ეკონომიკურ პრობლემებსაც მალე მოვაგვარებთ.“

ეთერ ირემაძე პროფესიითა ბუღალტერია. „შინაურ წრეში“ სტილისტობდა კიდეც, ვიდრე ემიგრაციაში წავიდოდა. სწავლასაც გეგმავდა და როგორც თავად ამბობს, „ინტელექტმა“ სულზე მოუსწრო.

ეთერ ირემაძის ოჯახი თურქეთში ქალაქ იზმირში ერთად მუშაობდა

ელენე რომანაძე, მიგრანტი ქალი ქოზულეთიდან

ქობულეთში პროფესიონალი სტილისტების ნაკლებობაა. ჩვენ გავხსნით სილამაზის სალონს და დარწმუნებული ვარ, ნებისმიერი ადამიანი, ვინც ჩვენთან შემოვა, კმაყოფილი დარჩება ჩვენი მომსახურებით!“

რუსუდან ნიკლაური 22 წლის ასაკში წავიდა თურქეთში სამსახურის საძიებლად და ძიძად მოეწყო. მისი აღსაზრდელი ერთი წლის იყო. ოჯახური პრობლემების გამო ემიგრაციაში წასულმა სწავლა მიატოვა. ის ექიმობას აპირებდა. ახლა სტილისტობას ეუფლება, მაგრამ „თეორი ხალათის“ და ექიმობის სურვილი არ განელებია. როგორც კი მშობლიურ ქვეყანაში ცოტათი ფეხს მოიკიდებს, სწავლის გაგრძელებას გეგმავს. მანამდე კი სტილისტის პროფესიას დიდი მონდომებით ეუფლება და სილამაზის სალონში მუშაობასაც გეგმავს. ამ პროფესიაში ყველაზე მეტად ვარცხნილობები აინტერესებს, მაგრამ სხვა პროცედურების გაკეთებაშიც უნდა პროფესიონალი იყოს. რუსუდანი მიიჩნევს, რომ ქალი დამოუკიდებელი უნდა იყოს და საკუთარი ფინანსური შემოსავალიც ჰქონდეს. თავად პროფესია დასაქმების პერსპექტივის მიხედვით შეარჩია, ახლა ჯიქურ მიიღტვის დასახული მიზნისკენ და სხვა – თავისი ასაკის გოგონებსაც იმავეს ურჩევს.

მომავალი სტილისტების ჯგუფში ყველაზე უფროსი 52 წლის ელენე რომანაძეა. ის ჯგუფში ხალისითა და ენთუზიაზმითაც გამოირჩევა. მოუხედავად რთული ცხოვრებისეული გამოცდილებისა, ცხოვრებაზე ხელი არ ჩაუქნევია და ცალულეწილა უძღვება ოჯახს. ცალულეწილ იმიტომ, რომ უკვე 14 წელია ქმარი დაეღუპა და მარტო ეზიდება ცხოვრების ჭაპანს.

ელენე პროფესიით პედაგოგია. 28 წელი რუსულ ენას და ლიტერატურას ასწავლიდა სკოლაში, მაგრამ 3 წლის წინ შეამცირეს. მიზეზი ინგლისურ ენაზე მოთხოვნა და ამის ხარჯზე რუსული ენის საათების შემცირება გახდა. მოუხედავად სხვა ოჯახური პრობლემებისა, ყველაზე მტკივნეულ მომენტად მეუღლის გარდაცვალების შემდეგ სკოლაში შემცირების აღიქვამს: „ჩემი მეორე ოჯახი იყო... იმდენი წელი ვიმუშავე, ისე მივეჩვიე... ძალიან გამიჭირდა სკოლასთან, მოსწავლეებთან განშორება. ამას ისიც ემატებოდა, რომ ყოველთვიური შემოსავალი არ მქონდა. როცა 28 წელი საკუთარი შემოსავალი გაქვს ხელფასის სახით და მოულოდნელად კარგავ, საშინელებაა!...“

ქალბატონ ელენეს პატარა ოჯახი აქვს – შვილთან ერთად ცხოვრობს. სახლში დარჩენის შემდეგ ეზოში პატარა ბოსტანი გააკეთა, სადაც ოჯახის სამყოფი მწვანილი, კიტრი, პომიდორი და სხვა ბოსტნეული მოჰყავს. პირუტყვიც შეიძინა. ამბობს, რომ „ქობულეთში, ქალაქში ძროხის შენახვა რთულია. ქალაქში თუ გავა, შეიძლება დაგაჯარიმონ, ქუჩაში მანქანა თუ დაეჯახა, ჯარიმის გადახდაც მოგიწევს და მანქანის გაკეთებაც, შეიძლება ძროხაც დაილუპოს ასეთ დროს.“

ელენე ცდილობს არც ერთი წამი არ დაკარგოს ტყუილად. ზაფხულში ზღვაზე დასასვენებლად ჩამოსულ სტუმრებსაც ილებს: „ჩვენთან უფრო აგვისტოში მოდიან. დაახლოებით 25 დღე მყავს სტუმრები. 3000-4000 ლარი გამომდის სეზონზე, მაგრამ ამ ფულით მთელი წელი თავს ხომ ვერ გაიტან?“

ელენეც შრომითი მიგრანტია. იგი თურქეთის რესპუბლიკაში ქალაქ სტამბოლში მომვლელად მუშაობდა, მოხუც ქალს უვლიდა. სამი თვე რჩებოდა სამუშაოდ, მერე სახლში მიდიოდა და სამი თვის შემდეგ სტამბოლში ბრუნდებოდა, ისევ სამი თვით. ეს იმიტომ, რომ თურქეთში ტურისტის სტატუსით მიდიოდა. სამთვიანი მუშაობის საზღაური 1000 ამერიკულ დოლარზე მეტი იყო და თანხას სულ მცირე ექვს თვეზე ანაწილებდა. სტამბოლში ბოლო ვიზიტი ცუდად ახსენდება: „სტამბოლის მთავარი არქიტექტორის ოჯახში ვიყავი. კარგად მექცეოდნენ და რაც ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანია, მენდობოდნენ. სამუშაო სტამბოლში არ მიძებნია, ბიცოლამ დამახვედრა. ენის შესწავლა გამიჭირდა, ლექსიკონით დავდიოდი პირველად. მერე რუსული და თურქული ამერია ერთმანეთში. ლაპარაკს თურქულად ვინყებდი და რუსულად ვამთავრებდი. ორ თვეში ყველაფერი დალაგდა, თურქული ვისწავლე, მაგრამ ოჯახზე ფიქრით გულის ნეგროზი დამეშართა, როცა ვფიქრობდი, რომ შვილი მარტო მყავდა დატოვებული (ჩემს შვილს ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემები აქვს). იმდენად ცუდად ვხვდებოდი, რომ მოხუცზე მიხედვა კი არა, ფეხზეც ვერ ვდგებოდი. მაგლობა ღმერთს, კარგ ოჯახში ვიყავი. ცუდად რომ გავხდი, ის მოხუცი მიელიდა, ვის მოსავლელადაც ვიყავი წასული.“

რადგან თურქეთში წასვლა ველარ შეძლო ჯანმრთელობის გამო, გადაწყვიტა სხვა გამოსავალი ეძიებინა. ქობულეთში, საკუთარ ეზოში, პატარა შენობა ააგო და სალონი გახსნა. ამბობს, რომ ეს საქმე ეხერხება: „ყოველთვის მანინტერესებდა სტილისტობა. მთელს სანათესაოს და სამეგობროს ვჭრიდი თმას. სალონში ჯერჯერობით ბევრი კლიენტი არ მყავს, მაგრამ „ინელექტის“ გადამზადების პროგრამაში ჩავერთე და იმედი მაქვს, ჩემს პროფესიას დავხვეწავ და სალონსაც ბევრი ქობულეთელი მოაკითხავს.“

ელენე რომანაძე სტილისტის პროფესიას დიდი მონდომებით ეუფლება და ემიგრაციაში წასვლას აღარ აპირებს: იქაურ დოლარებს აქ აღებული სამი ლარი მირჩევნია. ჩემს ოჯახში ვიქნები, შვილსაც მივხედავ და სახლ-კარსაც. მადლობა ორგანიზაცია „ინტელექტს“, რომ ხელს გვიწყობს ჩვენს ქალაქში დავსაქმდეთ.“

შრომითი მიგრანტები არიან თამრიკო როყვა და დარეჯან გოგიტიძეც. ისინი სტამბოლში Wai-kiki-ის ფაბრიკაში მუშაობდნენ. ანაზღაურება 300 ამერიკული დოლარი ჰქონდათ, რაც საქართველოში ოჯახის შესანახად არ ჰყოფნიდათ. ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირ „ინტელექტის“ შეთავაზების შემდეგ გადაწყვიტეს ჩაერთონ პროექტში „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ და ემიგრაციაში აღარ წავიდნენ.

„გვინდა ვიყოთ საქართველოში და ჩვენს ბინაში ქირის გარეშე ვიცხოვროთ,“ - განაცხადა დარეჯან გოგიტიძემ გაზეთ „მიგრანტთან“ საუბარში.

ბენეფიციართა კვალიფიკაციის ამაღლებასთან და ახალი პროფესიის ათვისებასთან დაკავშირებულ საკითხებს ახალგაზრდა მეცნიერთა კავშირ „ინტელექტში“ განათლების მეთოდისტი ლია ფუტკარაძე კურირებს: „პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ერთ-ერთ მნიშვნელოვან კომპონენტს გენდერული პერსპექტივების განვითარება წარმოადგენს, რაც გულისხმობს ისეთი პროგრამების შემუშავებას, სადაც ქალსაც და მამაკაცსაც მიეცემა თანაბარი უფლება საკუთარი პოტენციალის რეალიზებისათვის. სწორედ, პროექტის ფარგლებში შევქმენით პროფესიული განათლების პროგრამა, რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს ქ. ბათუმში, ხელვაჩაურისა და ქობულეთის მუნიციპალიტეტებში მცხოვრებ მიგრანტებს (განსაკუთრებით ქალებს), რომლებიც იძულებულნი არიან ეძებონ სამუშაო საქართველოს ფარგლებს გარეთ, შრომის ბაზარზე საკუთარი კონკურენტუნარიანობის ამაღლებაში. პროფესიულ მომზადებას სულ 100 ბენეფიციარი გაივლის, მათ შორის 50% იქნება ქალი.

ვგრძნობ, ეს პროგრამა შექმნის განსხვავებულ პრეცენდენტს, როდესაც პროფესიული სწავლების შემდგომ ბენეფიციარი ქალები დაინყებენ მცირე ბიზნესების შექმნას. ერთ-ერთი კითხვა, რომელსაც ბენეფიციარებს ვუსვამ არის ის, რომ პროფესიის ათვისების შემდგომ სად ხედავენ საკუთარ თავს, როგორ ფიქრობენ, სად შეძლებენ თავიანთი ცოდნის რეალიზებას? პასუხები განსხვავებულია. თუმცა ყველა მათგანს საქართველოში დამკვიდრება უნდა. პროფესიული განათლების პროგრამაში მნიშვნელოვან კომპონენტს წარმოადგენს სწორად შეეფარჩიოთ შესაბამისი პროფესია ბენეფიციარს, პიროვნული და პროფესიული უნარ-ჩვევების გათვალისწინებით. „ინტელექტის“ გუნდი ყოველდღიურად მუშაობს ყველა შესაძლო კრიტერიუმებზე, რაც დაგვეხმარება ბენეფიციართა შერჩევის პროცესი იყოს სამართლიანი და ნაყოფიერი.“

ჩანართი მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური მხარდაჭერით, პროექტის „მიგრანტთა მდგომარეობის გაუმჯობესება აჭარის რეგიონში“ ფარგლებში.
ტექსტში მოყვანილი მოსაზრებები შეიძლება არ ემთხვეოდეს ევროკავშირის ოფიციალურ პოზიციას.

ჩანართის რედაქტორი:
თეონა აპაკიძე
მისამართი: ბათუმი, აღმაშენებლის 13
ტელ: 24 16 40; ფაქსი: 24 16 50
მობ: 592 57 18 00
ელფოსტა: info@intellect.org.ge
ვებგვერდი: www.intellect.org.ge